

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Pavla Moravce a soudců Mgr. Miroslavy Lanžhotské a Mgr. Milana Plhala ve věci žalobce [REDACTED], nar. [REDACTED], bytem trvale [REDACTED], [REDACTED] čp. [REDACTED], t. č. ve výkonu trestu odnětí svobody ve Věznici [REDACTED], zastoupeného JUDr. Jiřím Záveským, advokátem v Jičíně, Lidické náměstí čp. 50, proti žalované České republice – Vězeňské službě České republiky se sídlem Praha 4, Soudní čp. 1672/1a, o náhradu škody na zdraví, k odvolání žalobce proti rozsudku Okresního soudu v Jičíně ze dne 9.6.2006, č.j. 7C 75/2003-295, **t a k t o** :

- I. Rozsudek okresního soudu se **p o t v r z u j e**.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů odvolacího řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Okresní soud shora označeným rozsudkem zamítl žalobu se žádostí, aby žalovaná byla uznána povinnou nahradit žalobci škodu na zdraví v částce 2,000.000,-Kč (výrok I). Žádnému z účastníků nepřiznal právo na náhradu nákladů řízení (výrok II).

Okresní soud vzal za prokázané, že žalobce vykonával v době od 26.1.2000 do 14.6.2000 vazbu ve Věznici [REDACTED]. Žalobce po dobu výkonu vazby nepožádal o umístění na nekuřáckou celu. Žalobce tak vykonával trest odnětí svobody ve jmenované věznici do 29.6.2000. Odtud byl přemístěn až do 8.3.2001 do Věznice [REDACTED]. Ve Věznici [REDACTED] vykonával trest odnětí svobody v době od 8.3.2001 do 17.5.2001, od 12.7.2001 do 25.10.2001, od 1.11.2001 do 21.2.2002, od 28.2.2002 do 27.6.2002, od 19.12.2002 do

16.1.2003, od 13.2.2003 do 3.4.2003, od 17.4.2003 do 13.11.2003 a od 8.1.2004 do 12.8.2004. Ve Věznici [REDAKCE] vykonával trest odnětí svobody v době od 25.7.2002 do 19.12.2002, od 13.11.2003 do 8.1.2004 a od 12.8.2004 dodnes. V době od 17.8.2000 do 19.10.2000 a od 27.6.2002 do 25.7.2002 byl hospitalizován ve Vězeňské nemocnici v [REDAKCE], v době od 10.9.2002 do 19.9.2002 a od 8.10.2002 do 22.10.2002 byl hospitalizován ve Vězeňské nemocnici v [REDAKCE] – [REDAKCE]. Žalobce podal stížnost na své umístění v cele spolu s kuřáky na nástupním oddělení Věznice [REDAKCE] v době od 13.2.2003 do 14.2.2003; stížnost byla posouzena jako nedůvodná. Dne 19.3.2001 a 28.3.2001 požádal žalobce Věznici [REDAKCE] o přemístění na celu pro nekuřáky; žádost byla zamítnuta z kapacitních důvodů. Žalobce podal dne 15.1.2002 oznámení z podezření ze spáchání trestného činu ublížení na zdraví příslušníky vězeňské služby Věznice [REDAKCE], kterého se měli dopustit tím, že i přes jeho opakované žádosti nebyl přemístěn na celu pro nekuřáky. Policie České republiky, obvodní oddělení [REDAKCE] usnesením ze dne 30.4.2002 č.j. [REDAKCE] věc odložila. Okresní státní zastupitelství v [REDAKCE] usnesením ze dne 16.5.2002 č.j. [REDAKCE] žalobcovu stížnost proti předešle označenému usnesení zamítlo. Žalobce odmítl dne 8.8.2002 nabídku na přesun do cely pro nekuřáky ve Věznici [REDAKCE]. Žalobce byl za svého pobytu ve Věznici [REDAKCE] umístěn na nově zřízenou celu pro nekuřáky od 6.11.2001 a následně pokaždé, když zde vykonával trest odnětí svobody. Ve Věznici [REDAKCE], kam byl poprvé umístěn dne 25.7.2002, dle žalobce na nekuřácké cele ode dne 29.8.2002 nepřetržitě. Žalobce sdílel celu s kuřáky po dobu výkonu trestu odnětí svobody od 8.3.2001 do 6.11.2001 ve Věznici [REDAKCE].

Okresní soud na základě takto zjištěného skutkového stavu věci neshledal odpovědnost žalované za škodu na žalobcově zdraví ve smyslu § 420 odst. 2 obč. zák. Žalovaná totiž nijak neporušila své povinnosti dané jí právními předpisy. Na souzenou věc se nevztahoval zákon č. 37/1989 Sb., o ochraně před alkoholismem a jinými toxikomaniemi, ve znění pozdějších předpisů, jak se domníval žalobce, neboť dle jeho ustanovení § 1 odst. 1 zavazoval orgány a organizace, jakož i občany, kteří prodávali zboží nebo poskytovali jiné služby; věznice tuto charakteristiku zajisté nesplňovaly. To samé platilo o zákonu č. 379/2005 Sb., o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami a o změně souvisejících zákonů, který zrušil předešle citovaný zákon a který navíc vstoupil v účinnost dnem 1.1.2006. Zákon č. 293/1993 Sb., o výkonu vazby, ve znění pozdějších předpisů, ve znění účinném do 31.12.2000 neupravoval oddělené umístění obviněných na cely pro kuřáky a nekuřáky. S předestřenou úpravou přišlo až ustanovení § 7 odst. 2 počínaje dnem 1.1.2001, které podmiňovalo umístění obviněného do cely určené výlučně buď pro kuřáky, nebo pro nekuřáky jeho žádostí. Vzhledem k tomu, že žalobce byl vzat do vazby v období od 26.1.2000 do 14.6.2000, nebylo povinností žalované ho umístit do cely pro nekuřáky; o nic takového ostatně žalobce ani nepožádal. Zákon č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, neupravuje oddělené umístění odsouzených do cel pro kuřáky a nekuřáky. Sledovanou problematiku řešilo až počínaje dnem 1.7.2004 ustanovení § 23 odst. 6 vyhl. č. 345/1999 Sb., kterou se vydává řád výkonu trestu odnětí svobody, ve znění pozdějších předpisů, jež přiznávalo odsouzenému nekuřákovi nárok na to, aby na jeho vlastní žádost byl umístěn vždy odděleně od odsouzených kuřáků. Před dnem 1.7.2004 se zabývalo odděleným umístěním odsouzených kuřáků a nekuřáků ustanovení § 6 odst. 1 věty druhé posléze citované vyhlášky, a to ve vztahu k umístění nově přijatých odsouzených na příjmacím oddělení věznice; v takových případech měl odsouzený nekuřák k vlastní žádosti nárok na oddělené umístění od odsouzených kuřáků. V této souvislosti poukázal soud prvního stupně na skutečnost, že žalobce strávil v příjmacím oddělení Věznice [REDAKCE] dva dny v období od 13.2. do 14.2.2003. Vzhledem tomu, že žádná právní norma nepřikazovala žalované, aby

v rozhodném období umístila žalobce po dobu výkonu trestu odnětí svobody do cely určené výhradně pro nekuřáky, nemohla se žalovaná dopustit porušení právní povinnosti. Kromě toho nelze přehlédnout, že žalobce dlouhodoběji dlel v cele spolu s kuřáky během rozhodného období toliko od 8.3.2001 do 6.11.2001.

Proti rozsudku se odvolal žalobce. Namítal, že soud prvního stupně hodnotil provedené důkazy jednostranně. Přednesl, že přestal kouřit o své vůli. Ze škodlivosti kouření dostal panickou hrůzu v době, kdy jeho žena onemocněla zákeřnou chorobou. Proto také průběžně žádal v průběhu výkonu vazby či výkonu trestu odnětí svobody o to, aby byl umístěn do cely určené výhradně pro nekuřáky. Narážel však na nepochopení a nezájem vedení jednotlivých věznic. Obrátil se proto i na dozorového státního zástupce. Tvrdil, že pobyt v zakouřených celách ho silně stresoval a že v důsledku toho začal trpět depresemi. Soud sice zadal znalecký posudek z oboru zdravotnictví, odvětví psychiatrie, který však nebyl pro věcnou nesprávnost použitelný. Soud prvního stupně poté již nevyslyšel jeho návrh na nové znalecké šetření. Omluvou pro pasivitu žalované nemohla být přeplněnost věznic. Žádal, aby napadený rozsudek byl zrušen a věc byla vrácena soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

Žalovaná se s napadeným rozsudkem ztotožnila a navrhla jeho potvrzení.

Odvolací soud poté, co zjistil, že odvolání podala oprávněná osoba, včas a že odvolání obsahovalo všechny zákonem předepsané náležitosti (§ 42 odst. 4, § 201, § 204, § 205 odst. 1 o.s.ř.), přezkoumal rozsudek v mezích odvolání a dospěl k závěru, že odvolání nebylo opodstatněné.

Podle ust. § 420 odst. 2 obč. zák. škoda je způsobena právnickou osobou, anebo fyzickou osobou, když byla způsobena při jejich činnosti těmi, které k této činnosti použily. Tyto osoby samy za škodu takto způsobenou podle tohoto zákona neodpovídají; jejich odpovědnost podle pracovněprávních předpisů není tím dotčena.

Jak vidno, patří k předpokladům obecné odpovědnosti žalované a/ porušení právní povinnosti (existence protiprávního úkonu), b/ škoda, c/ příčinná souvislost mezi porušením právní povinnosti a škodou a jejím rozsahem jako následkem protiprávního úkonu a d/ zavinění.

Odvolací soud převzal závěr soudu prvního stupně, že v dané věci nebyl naplněn předpoklad vzniku odpovědnosti žalované za škodu na zdraví žalobce zmíněný shora ad a). Protiprávním úkonem se rozumí lidské jednání přičící se objektivnímu právu. Protiprávnost se nepředpokládá, nýbrž musí být poškozeným prokázána.

Ukázalo se, že v rozhodném období právní řád České republiky neobsahoval normu, která by žalobci, ať již v postavení obviněného vzatého do vazby, či v pozici odsouzeného při výkonu trestu odnětí svobody, přiznávala nárok na to, aby byl umístěn do cely určené výhradně pro nekuřáky. Relevantní právní úpravu přehledně zmapoval soud prvního stupně. V době, kdy žalobce vykonával vazbu, t. j. od 26.1.2000 do 14.6.2000, neukládal zákon č. 293/1993 Sb. o výkonu vazby, ani prováděcí vyhláška č. 109/1994 Sb., kterou se vydává řád výkonu vazby, vazebním věznicím povinnost, aby k jejich vlastní žádosti umísťovaly obviněné buď do cel pro kuřáky, nebo do cel pro nekuřáky. Za povšimnutí stojí skutečnost, byť z pohledu tehdejší právní úpravy irelevantní, že žalobce po dobu výkonu vazby nepožádal o umístění do cely pro nekuřáky.

Stejně tak zákon č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, neukládal věznicím povinnost, aby odsouzené odděleně umísťovaly k jejich žádosti do cel pro kuřáky či nekuřáky. S posléze nastíněnou právní úpravou přišla až ode dne 1.7.2004 vyhláška č. 345/1999 Sb., která ve svém ustanovení § 23 odst. 6 výslovně stanovila věznicím povinnost, aby k žádosti umístila odsouzeného nekuřáka vždy odděleně od odsouzených kuřáků. Před dnem 1.7.2004 bylo dle § 6 odst. 1 věty druhé posléze citované vyhlášky povinností věznic umístit nově nastoupivšího odsouzeného k jeho žádosti do cely odděleně od odsouzených kuřáků, ale to jen po dobu pobytu v přijímacím oddělení. Zde je třeba zdůraznit skutečnost, že žalobce strávil v přijímacím oddělení Věznice [REDAKCE] pouhé dva dny (13.2. až 14.2.2003).

Jestliže žalovaná v rozhodném období neporušila konkrétní právní povinnost, nelze ji ve světle ustanovení § 420 odst. 2 obč. zák. činit odpovědnou za škodu na zdraví žalobce.

Odvolačí soud se zřetelem na shora uvedené závěry napadený rozsudek jako věcně správný potvrdil (§ 219 o.s.ř.).

Vzhledem k tomu, že žalovaná, která se odvolání úspěšně ubránila a které by jinak příslušelo právo na náhradu všech účelně vynaložených nákladů této fáze řízení (§ 137, § 142 odst. 1, § 151 odst. 1, § 224 odst. 1 o.s.ř.), se uvedeného práva účinně vzdala, nebylo přiznáno žádnému z účastníků.

P o u ě n í : Proti tomuto rozsudku není přípustné dovolání, ledaže na základě dovolání podaného do dvou měsíců od doručení tohoto rozsudku k Nejvyššímu soudu České republiky prostřednictvím Okresního soudu v Jičíně dospěje dovolací soud k závěru, že napadený rozsudek má po právní stránce zásadní význam.

V Hradci Králové dne 17. ledna 2007

předseda senátu

